

COSTA OEST

VIDAL VIDAL vvidal@presencia.cat

El poeta de la boira

Em referia aquí l'últim dia al poeta lleidatà Jaume Agelet i Garriga, autor d'uns versos inspirats en el poblet vinater de Grinzing, a tocar de Viena. Segur que, fora de Lleida, o fins i tot a dins, no gaires lectors sabien de la seva existència i desconeixen la seva obra, d'altra banda ben extensa: una dotzena de poemaris, des de l'inicial *Domassos al sol* fins al postrem *Ocells al teulat*. La recopilació en un gruixut volum, sota el títol de *Tria de versos*, l'any 2008, a càrrec d'Enric Falguera, per a la Biblioteca Literària de Ponent, ha permès d'aplegar tots aquells llibrets esparsos, la majoria introbables. Un projecte editorial pendent des de 1979, quan el poeta va enllestir una selecció i revisió dels seus treballs publicats en diversos països. Perquè Agelet va ser un rodamón. El més viatger dels escriptors lleidatans és alhora el més localista quant a la temàtica, sens dubte més arrelada que la d'un Màrius Torres o d'un Magí Morera, els altres dos grans poetes de la Lleida a cavall entre la dinovena i vintena centúries. Va cantar els racons de la ciutat i els camps que l'envolten, les seves tradicions i llegendes, així com altres trets distintius, com ara la boira. Molts poemes dedicats al meteor més típicament lleidatà. I sempre des de la distància geogràfica, nostàlgic i evocador, amb un tel de melangia, enyorant la infantesa com un paradís perdut. Una visió elegíaca que tendeix a la idealització i, tot rememorant, mitifica. Com la «ciutat d'ideals» i «la ciutat llunyana» de Màrius Torres a la vegada.

De família noble i rica, diplomàtic de carrera, servirà a les ambaixades espanyoles de Viena, Mèxic, Washington, la Haia i París. En aquesta última capital l'agafa el sollevament militar de 1936, als 48 anys, i s'absté de prendre partit per cap dels dos bàndols. Arran dels excessos criminals de la FAI, renuncia a la professió i sobreviurà des d'aleshores a França de les rendes agràries que li proporcionen les finques familiars a l'horta de Lleida i fent classes en instituts. En tota una dècada no tornarà a les ribes del Segre. Sí que ho farà, en 1981, als 92 anys, per morir a la ciutat que l'havia vist nàixer, i on està enterrat.

La figura humana d'Agelet, tan interessant, malgrat haver arribat fins avui coberta pel que Enric Falguera anomena «una tènue capa de pols de l'oblit», correspon a un personatge elegant, amable, educat, independent, cosmopolita, de posat aristocràtic, en definitiva un gran senyor, d'altra banda tot un seductor: corren rumors de nombrosos idil·lis romàntics protagonitzats en cadascuna de les seves destinacions laborals, com els que el vinculen amb la famosa actriu mexicana Dolores del Río.

Emparentat per estil i sensibilitat amb Josep Carner, però ja més aviat d'un noucentisme tardà, combina ordre i contenció amb expres-

LLUÍS ROMERO

«Agelet va ser el més viatger dels escriptors lleidatans i és alhora el més localista quant a la temàtica. I sempre des de la distància geogràfica, nostàlgic i evocador»

sivitat popular. Una poesia burgesa, que amb els anys va esdevenint cada cop més subjectiva i íntima. Més descarnada, això és *descarnada* o *descarnitzada*. Paisatgista de com més anava més líric, més sublimat i metafòric, apartat dels principals corrents poètics i modes literàries, autèntic *outsider* amb un món propi molt personal i aïllat, vivint a l'estranger i obligat sovint a publicar els llibres pel seu compte a Anglaterra o Holanda, el seu record s'ha anat diluint amb el temps. Com perdut en la boira.